

150 години от рождението и 65 години от смъртта на Карел Шкорпил

Карел Шкорпил е откривател на първата българска столица Плиска. Той и брат му Херменегилд Шкорпил се смятат за създатели на българската археология и музейно дело. Арел Шкорпил е роден на 15 юни 1859 г. във Високе Мито. Гимназиално образование завършва в Пардубице, а висше – със специалност „Математика и физика“ във Висшето техническо училище в Прага. Работи като гимназиален учител по математика, естествознание, технически науки и рисуване в Пловдив (1882–1886), Сливен (1886–1888), Варна (1888–1890 и 1894–1915), Русе и Велико Търново (1890–1894). След пенсионирането си в 1915 г. до смъртта си е директор на Варненския археологически музей и преподавател в Морското машинно училище и Търговското училище. През 1918 г. Карел Шкорпил става дописен член, а две години по-късно – действителен член (академик) на БАН, член е на Чешката академия на науките, на Руския археологически институт в Константинопол, на археологическите дружества на Германия, Белгия, Русия, Рим и Атина. В чест на Карел и Херман Шкорпил са наречени улицата във Варна, където е запазена къщата им („Братя Шкорпил“) и варненското село Шкорпиловци. В продължение на

над 50 години Карел Шкорпил публикува самостоятелно и в съавторство с Херман Шкорпил около 150 научни труда, от които 30 на чужди езици – немски, чешки и руски. Карел Шкорпил е един от основателите на Варненския археологически музей (1888 и 1895) и Варненското археологическо дружество (1901). Умира на 85-годишна възраст на 10 март 1944 г. Погребан е в старата българска столица Плиска.

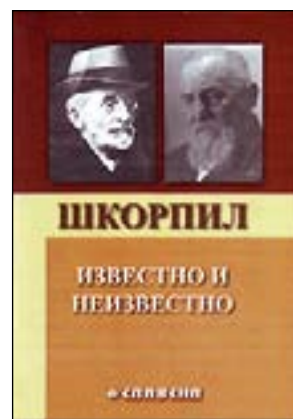
ПАМЕТНИК НА БРАТЯТА ШКОРПИЛ ВЪВ ВАРНА

През август тази година на входа на Археологическия музей във Варна бе открит паметник на Хермин Шкорпил. Събитието бе част от програма за честванията на Деня на Варна. Идеята за реализиране на паметника е на фондация „Братя Шкорпил“, с финансовата подкрепа основно на чешки инвеститори в България. Бронзовата отливка е дело на скулптора Пламен Бретанов и е част от композиция, в която Херман Шкорпил стои изправен до брат си Карел. Двамата братя основават Варненския археологически музей (1888) и Варненското археологическо дружество (1901). Фигурите са в същата композиция, както някога ги е уловил обективът на неизвестен фотограф. Снимката-модел е открита в архивния албум на Мария Хермова, внучката на Карел Шкорпил, която също присъства на откриването. Поради липса на финансови средства първоначално беше изваяна само скулпурата на Карел Шкорпил. Две години след официалното откриване на седналата фигура пред сградата на музея бе поставена и скулптурата на Хермин Шкорпил. На официалната церемония присъства чешкият посланик Мартин Клепетко, почетният консул на Чешката република във Варна Зденка Боевова, кметът на Варна Кирил Йорданов, председателят на Общинския съвет Борислав Гуцанов, шефа на музея Валентин Плетньов, Варненският и Великопреславски митрополит д-р Кирил и др.

ШКОРПИЛОВИ ДНИ ВЪВ ВАРНА.

През юни във Варна се проведоха Шкорпилови дни. Проявата е по случай 150 г. от рождението на братята Шкорпил и включваше научна конференция. Докладите от нея ще бъдат издадени във втората част на книгата „Шкорпил – известно и неизвестно“.

Шкорпиловите дни бяха в рамките на Годината на чешката култура във Варна. Тя се реализира от фондация „Шкорпил“ с подкрепата на общината и Регионалния исторически музей. В Радио Варна бе представен премиерно сборникът „Шкорпил – известно и неизвестно“. Внучката на Шкорпил Мария Хермова, която е един от големите радатели за разпространение делото на братя Шкорпил, бе удостоена с почетен знак от кмета на община Варна Кирил Йорданов

„ШКОРПИЛ – ИЗВЕСТНО И НЕИЗВЕСТНО“

Българо-чешкият сборник „Шкорпил – известно и неизвестно“ е издаден по случай 150 години от рождението на Хермин и Карел Шкорпил. Автори са д-р Лудвик Скружни, н.с. Александър Минчев, ст.н.с. II ст. д-р Йорданка Манкова, доц. д-р Константин Трошев, д.м. Издател: ИК „Славена“, 2009 г.

Мария Захариева

По материали от българския печат